

Dieťa vojny

Niekedy je nevedomosť tým najväčším požehnaním, akého sa môže človeku dostať. Aj keď sa jedná o deti. Najmä o tie, ktoré na vlastnej koži pocítili čo to znamená vojna. Tak ako náš malý hlavný hrdina. Meno, vek, výzor. To všetko je v jeho prípade irelevantné, aj tak ho totižto na 99% nikdy v živote nestretnete. Rovnako tak aj krajina, z ktorej pochádza. Pravdepodobne ste už v správach videli, že tam zúri krutá vojna. Avšak ešte s väčšou pravdepodobnosťou to vami ani trochu nepohlo. Taktiež nás nemusí zaujímať dôvod vojny v jeho krajine. Ako v každej vojne, aj tu sú ľudia z vyspelého sveta, ktorý na nej bohatnú. No a tí druhí. Medzi tých druhých sa radí aj náš hrdina. Spoločne s množstvom ďalších ľudí. Niektorých z nich pozná zo svojej dediny. S tým chlapcom, čo sa nesie na otcovom chrbte hrával hokej, keď zamrzol rybník. Kúsok vedľa neho ide dievča, ktoré sa naňho v škole usmievalo. Teraz však nemá na tvári žiaden úsmev. Tak ako všetci ostatní ľudia, ktorí idú spoločne s nimi, a ktorých nepozná. Pár vecí ich však spája. Podobne ako jeho kamarátka sa nikto neusmieva. Všetci so sebou nesú mnoho vecí- či už na kárickách, koňoch, v rukách alebo na chrbte. Aj náš malý hrdina má na chrbte ruksak plný vecí. Obzvlášť hrdý je na to, že si väčšinu z nich dokázal zbaliť sám. Mama mu dobalila len pár ďalších kusov oblečenia, trocha jedla. A samozrejme vyhádzala mu odtiaľ hračky. Smel si nechať iba jednu. Tú najobľúbenejšiu. Voľba padla na plyšového psa, presne takého, akého mali aj živého. Od prvej chvíle, ako si ho našiel pod vianočným stromčekom si ho zamiloval, a tak ho nemohol nechať doma. Zvieral ho čo najsilnejšie vo svojej malej rúčke. V tej druhej zvieral ešte pevnejšie ruku svojej mamy. Otca už dlhšie nevidel, posledná spomienka naňho bola, ako na vlakovej stanici s množstvom ďalších mužov oblečených v uniformách nastupoval do vlaku. Vedľa jeho mamy tak šiel jeho starý otec, ktorý zároveň ťahal vozík s množstvom vecí. Obraz rodiny, aký mohol pozorovateľ vidieť medzi všetkými ostatnými ľuďmi. Zúfala, vystrašená, neúplná...

Chlapec sa pozrel ponad plece. Hoci si to nevedomoval, mal možnosť poslednýkrát v živote vidieť svoju dedinu. Dom, v ktorom býval, dom starého otca, kam chodieval tak rád. Školu, kde si našiel mnoho kamarátov, kostolnú vežu, ktorej zvonenie ho budilo každú nedeľu. Pohľad na domov ho hypnotizoval, a možno by sa vydržal takto dívať až do noci, keby ho mama nepotiahla za ruku. Bol čas ísť. Jeho mama na rozdiel od neho vedela, aká dlhá cesta ich čaká...

Noc v horách nastupuje o niečo skôr, a tak sa pútnici rozhodli utáboriť s prvým náznakom zotmenia. Náš malý hrdina bol nadšený, pretože smel ísť s ostatnými chlapcami a svojim starkým pozbierať menšie patyky. A ako krásne praskali v ohni. Navyše niektorí starší ľudia začali spievať piesne, a tak mu ani nevadilo, že je mimo svojej teplej postele. Pevne sa pritúlil k svojej usmievajúcej sa mame, a zaspal tak tuho, ako môže len dieťa nevedomujúce si, čo sa s okolitým svetom deje...

Uprostred noci ho zobudilo to zvláštne hromobitie, ktoré sa ozývalo čím ďalej tým viac často. Mama mu celý čas tvrdila, že to je len obyčajná búrka. Starký mu však raz prezradil, že to sú vojaci a ich delá. Chlapec sa odvtedy vždy potešil, keď ich počul. Preňho to znamenalo, že sa možno zase stretne s otcom. Len nechápal, prečo sa jeho mama vždy bála, keď začalo to hromobitie spôsobené delami. Rovnako ako aj ostatní dospelí. Raz darmo, svet dospelých mu stále prišiel zvláštny a nepochopiteľný. Pevnejšie sa pritlačil k mame, a po chvíli znova zaspal...

Ráno ho mama zobudila veľmi skoro, ešte nebolo ani poriadne vidno. So slovami, že sa veľmi ponáhľajú mu dala zjesť trocha chleba a nejakú zvláštnu vodu. Neskôr vraj dostane jablko. Trochu zamrňal. Radšej by si dal chleba so sladkou čokoládovou nátierkou, kakao, alebo aspoň plátok šunky. Mal však veľký hlad, a tak bol nakoniec rád aj za kúsok suchého chleba. Hoci trochu nechápal, prečo mama ani starký nič nejedli. Možno im len nechutí suchý chlieb, a počkajú, kým prídu do druhého mesta, kde nakúpia všetko možné. Mama mu pri odchode dokonca sľúbila aj zmrzlinu...

Obed nebol o nič lepší. Už sľúbené jablko a kúsok chleba. Tentokrát sa však najedla aj mama so starkým. Ten bol spoločne s ďalšími dvoma mužmi pozbierať nejaké lesné ovocie, veľa toho však nenašli. Pár bobúľ, ktoré nepoznal. Oproti ním si pripadal s jablkom omnoho dôležitejší. Stále to však bolo málo na to, aby sa necítil po obede hladný...

Ďalšia noc v lese už nebola taká dobrá. Niektorí dospelí muži povedali, že zakladať oheň je veľmi nebezpečné, a tak boli pri zime a po tme. Ťažko povedať, čo mu vadilo viacej. Pritúliť sa k mame nezabránilo pocitu zimy. Tentokrát ho nedokázala rozveseliť para vychádzajúca z jeho úst. Koľko krát sa takto hral na draka. Teraz bol však jeho svet plný iných monštier ako 3-hlavých drakov. A tých sa báli všetci dospelí. Intuitívne tento strach prešiel aj naňho, a tak ho nočná tma desila viacej ako kedykoľvek predtým. Keby aspoň spievali piesne, alebo rozprávali rôzne príbehy. Všetci však boli ticho. Skúsil teda poprosiť starkého, aby mu povedal nejakú rozprávku. Starý muž si však miesto rozprávky sňal svoju bundu a zaobalil do nej svojho trasúceho sa vnuka. Tým odohnal starký ako nejaký čarodejník pomocou kúzla zimu...

Ráno ho nezobudila mama. Prebral ho starkého silný kašeľ. Stále však bolo veľa ľudí, ktorých kašeľ neprebral. A to bol starký fakt hlučný. Mama ho poprosila, či by mu mohol vrátiť bundu. Chlapec jej prosbe napriek nepríjemnej rannej zime vyhovel. Odmenou mu bol starkého láskavý úsmev, a raňajky. Tie síce neprekonali včerajšie, ale čím mal prázdnejší žalúdok, o to viac mu chutil suchý chlieb. Dokonca sa to zaobišlo aj bez mrnčania. S posledným sústom nejaký dospelý muž zavelil, že je čas odísť. Chytil mamu za ruku, a spoločne so starkým a ďalšími ľuďmi pokračovali ďalej. Stále však bolo veľa ľudí, ktorí ostali ležať na zemi. Spánok im neprerušil ani starkého hlasný kašeľ...

Vždy neznášal, keď mu mama kázala aby bol ticho. Tentokrát sa však k mame pridal aj starký. A vlastne všetci dospelí kázali deťom, aby boli ticho. Vraj sú na blízku nejakí vojaci, pred ktorými sa musia skryť. Nás malý hrdina sa zaradoval. Napadlo mu, že tam možno bude jeho otec. Už to chcel s veľkou radosťou povedať mame, keď mu starkého veľká ruka zapchala ústa, a on nemohol vydať zo seba ani hláska. Druhou rukou si starký chránil ústa, aby čo najviac utlmil svoj kašeľ. Chlapec nevedel odhadnúť ako dlho takto v tichu čakali. Akurát ho začali bolieť ústa od starkého mocného zovretia, keď jeden z mužov povedal, že môžu pokračovať. Starký mu okamžite sňal ruku z úst a ospravedlnil sa mu. Chlapec naoko povedal, že sa nič nestalo. Stále ho však hnevala bolesť, ktorá mu zovierala ústa...

Mama mu často v lese hovorievala, že keď prídu do druhého mesta bude dobre. Vraj aj starkému pomôžu na jeho stále sa zhoršujúci kašeľ. Bude tam plno doktorov, obchodov, sladkostí, a mäkká posteľ. Na tú sa spoločne s jedlom tešil najviac. Nech sa snažil byť akokoľvek dospelý, na tieto nedostatky života v lese si nevedel stále zvyknúť. A tak čím boli podľa mamy bližšie k meste, tým viac sa tešil. Dokonca im dovolili spraviť si s ostatnými deťmi menšie preteky cez celú čistinku. A hoci nevyhral, bol rád, že sa o toľko viac priblížil k vysnívanému mestu. Rovnako tak aj všetci dospelí. Aj keď sa veľkí ľudia častokrát tvária, že vedia všetko, to ak sklamanie ich čaká v meste nemohol tušiť nikto z nich...

Ulice mesta boli úplne odlišné, ako mu ich opisovala mama. Neboli plné áut, šťastných ľudí nesúcich plné tašky, obchodov so všetkým od výmyslu sveta. Miesto toho sa po nich pohybovali zamračení ľudia pomedzi množstvo zničených a obhorených domov. To vraj spôsobili lietadlá, povedal jeden z dospelých, keď sa ho starký spýtal. Taktiež sa ho spýtali na cestu k obchodu a doktorovi. Tu sa opäť ukázalo, že jeho mama nevie všetko. Hoci mu hovorila, aké sú úžasné obchody v meste, ten do ktorého práve vošli nebol o nič lepší ako ten, čo majú v dedine. Skôr naopak. Bol omnoho horší. Takmer žiadne chutné jedlo, málo sladkostí, hračiek. Jednoducho bol takmer prázdny. A taktiež aj omnoho drahší. Keď ho doma mama poslala kúpiť chlieb do obchodu, stačila mu na to jedna menšia minca. Teraz mama musela dať papierový peniaz. Aj keď jeho hodnotu nepoznal, vedel, že papierové

majú omnoho väčšiu cenu. Také mal doma v prasiatku iba dva. Po malom nákupe sa vydali smerom k lekárovi. Jeho čakáreň bola plná ľudí, rovnako ako bývala na jeseň plná detí u nich v dedine. Pár razy skúsil pripomenúť mame sľúbenú zmrzlinu. Tá ho však odbila s tým, že musia čakať so starkým na lekára. Teraz vedel presne, ako dlho čakali. Nekonečne dlho. Vonku už bola tma, keď sa dostali do vnútra. Po krátkom vyšetrení vybral doktor zo skrinke nejaké lieky a fľašky s tým, aby ich starký pravidelne užíval. Samozrejme pri tom povedal množstvo cudzích slov, ktorým chlapec nerozumel. Rovnako nechápal ani tomu, prečo si mama dala dole všetky prstene, a podala ich doktorovi do jeho otvorenej dlane...

To ako bola vonku tma si uvedomil až potom, keď chodili po meste a klopali na množstvo dverí. Mama mu tvrdila, že hľadá svoju kamarátku, a nevie presne kde býva. Chlapec však nechápal, prečo ich množstvo ľudí doslova vyháňa od dverí. Jeden ujo dokonca na nich takmer poslal psa. Rýchlo však naňho zabudol, teraz bola jeho hlavným problémom únava. A hoci si ho starký zobral na ruky aby si mohol pospať, jeho kašeľ mu bránil zaspáť. Už už keď upadal do driemot sa starký rozkašľal, a jeho trhavý pohyb ho prebral. Napokon zrejme našli tie správne dvere. Do vnútra ich však nepustila mamina kamarátka, ale nejaký muž. Chvíľu sa s mamou a starkým rozprával medzi dvermi, a následne ich pozval ďalej. Malého uložili do postele, a vtedy konečne zaspal...

Ráno ho prebral rozhovor všetkých dospelých v dome. Mama, starký, a ujo, ktorý ich uchýlil sa síce snažili rozprávať potichu, chlapec však počul veľkú časť rozhovoru. Vraj ostať v meste nie je o nič bezpečnejšie ako ísť do lesa, a o chvíľu aj tak odíde veľká časť ľudí z mesta. Vojna sem doteraz prišla len so svojimi dôsledkami, teraz však príde aj fyzicky. Niečo také povedal pán domu. Nerozumel tým slovám, a zrejme by počkal na vysvetlenie, potreboval však ísť na záchod, a tak vstal z postele a išiel k dospelým. Ich tváre sa pri pohľade naňho okamžite zmenili zo zamračených na usmievavé. Ujo mu ukázal kde je záchod. Keď sa z neho vrátil, na stole ho čakali bohaté raňajky. Prvýkrát po mnohých dňoch sa konečne poriadne najedol. Rovnako tak starký, aj mama. Chlapcovi pri raňajkách napadlo, žeby nemuselo byť zlé ostať v tomto dome niekoľko dní. O to viac ho sklamali slová mamy, že musia odísť. Ujo im nachystal nejaké jedlo na cestu. Rozlúčili sa s ním, a vyšli na ulicu. Až tam uvideli, koľko veľa ľudí sa rozhodlo odísť z mesta preč s nimi. Rovnako ako oni zo svojej dediny pár dní dozadu. S najnutnejšími vecami naloženými na rôznych káričkách. Tí šťastnejší sedeli v autách, ktoré obkolesili ostatní ľudia, a snažili sa silou mocou do nich dostať. Zvuk rozbitého skla a zúfalé výkriky sa ozývali celou ulicou. Mama zobrala chlapca na ruky, a čo najrýchlejšie sa snažili dostať odtiaľ preč. Šialenstvo davu ho vystrašilo, neodvážil sa však plakať. Len zaboril hlavu do maminho ramena, aby nevidel, čo z rovnakých ľudí ako sú oni spravilo zúfalstvo...

Hoci mesto nepoznali až tak dobre, dokázali sa v ňom rýchlo zorientovať, až prišli na jeho okraj. Ulice v tejto časti boli prakticky prázdne. Ale nie úplne. Starký si všimol, že ich z poza plota sleduje dievča spoločne so svojou zrejme babkou opierajúcou sa o barly. Stará žena ich hneď aj oslovila. Znova sa stalo, že nerozumel tomu, čo hovorili dospelí. Výsledkom ich rozhovoru bolo ale to, že babka nachvíľu zmizla vo vnútri, a po chvíli vyšla s ruksakom, ktorý nasadila dievčaťu na chrbát. Ďalšia vec, ktorej nechápal bolo množstvo sĺz, keď starký zobral dievča za ruku, ktoré sa spoločne s nimi pohlo ďalej...

Po chvíli sa im podarilo natrafiť na menšiu skupinu ľudí, ktorí taktiež utekali preč z mesta. Z mesta, z ktorého sa už začala ozývať streľba, hoci v ňom stále neboli žiadny vojaci. To útek celej skupiny ešte viac urýchlilo. Dokonca aj ich nová spoločníčka- malé dievča prestalo plakať, a poslušne cupitalo spoločne s ostatnými. Útek do lesa trval tentokrát trochu dlhšie. O to viacej času zabrala prestávka na opätovné nabratie síl. Medzi dospelými sa spustila hádka o tom, kam by sa malo ísť. Deti týmto hádkam však nerozumeli, a miesto toho sa silno pridžžali svojich rodičov, strýkov, súrodencov, starkých. Dokonca aj dievča, ktoré sa k ním pridalo pred pár hodinami prekonal prvotný ostych, a intuitívne sa chránilo za chlapcovým starkým. Po niekoľko minút trvajúcich hlasitých hádkach sa

sprievod napokon rozdelil na dve skupiny. Bez akejkolvek šance o niečom rozhodnúť pokračoval chlapec spolu so svojou rodinou púťou cez les...

Ich tiché putovanie prerušili hlasné výkriky dospelých. Chlapec znova nevedel čo sa deje. A ani sa to nemal nikdy dozvedieť, pretože si ho mama okamžite zobrala na ruky, a jeho tvár zaborila do svojho ramena. Nech sa akokoľvek snažil, nemohol hlavou pomaly ani pohnúť, nieto ešte vidieť čo všetkých dospelých tak vyľakalo. Napokon sa mu po ťažkom boji podarilo vyhrať nad maminým zovretím, a on sa tak mohol konečne poriadne nadýchnuť. Avšak miesto čerstvého vzduchu sa do jeho nosa zaboril hnusný zápach. Horší ako ten bol snád' už iba pohľad, ktorý sa mu naskytol. Pohľad na veľké množstvo ľudí ležiacich na zemi, špinavých od krvi. Tentokrát si sám zaboril hlavu do maminho pleca, a tá ho ani nemusela príliš silno držať, aby znova nevidel tú hrôzu...

Tentokrát putovali lesom aj cez noc. A nech sa snažil byť akokoľvek silný a veľký, napokon zaspal nejakému cudziemu pánovi na rukách. Ešte predtým mu však starký stihol povedať, že idú do ďalšieho mesta, kde už bude bezpečne. Ráno sa prebral už tam. Nezobudil ho však starkého kašeľ, ale hlučné prekrikovanie ľudí a motory autobusov. Nech ich bolo akokoľvek veľa, stále to nestačilo pre všetkých ľudí na stanici. Chlapec prvýkrát videl vojakov, ktorí rozhodovali, kto smie, a kto nesmie nastúpiť. Potešil sa, veď možno tu bude jeho otec. Mama však nemala čas odpovedať mu na jeho otázky, nakoľko sa bavila s jedným vojakom. Ten si ju premeriaval zvláštnym pohľadom, a krútil hlavou. Vraj sa len tak nedá. Znova malý chlapec nechápal, prečo mama na chvíľu odišla s vojakom niekde preč. Keď sa však vrátila, smeli nastúpiť do autobusu. Akurát včas, nakoľko sa vydal smerom von z mesta...

Chlapec sa tešil. Nikdy predtým nebol na dovolenke, a ani na výlete v inom štáte. Starký mu sľúbil, že tam už nebudú musieť utekať cez les, v obchodoch bude všetko, a vyspí sa v dobrej posteli. Len mama bola celý čas ticho. Dokonca sa mu zazdalo, že uvidel v jej očiach slzy. Čo najpevnejšie sa k nej pritúlil, a znova zaspal...

Zobudil sa až na hraniciach. Aspoň mu to povedal starký. Znova bolo všade plno vojakov, ktorý kontrolovali všetky autá, vrátane ich autobusu. Znova hľadal medzi nimi svojho otca, opäť bez úspešného výsledku. Jeho mama sa však opäť chovala zvláštne, a pri pohľade na vojakov sa celá triasla. Chytil ju čo najpevnejšie za ruku...

A držal ju už aj v druhom štáte. Starký mal pravdu. Nikde neboli žiadny vojaci. Obchody boli plné. Mama už neplakala. Starkému prešiel kašeľ. Až sa mu zdalo zvláštne, že stačilo ísť pár dní, aby sa dostal do úplne iného sveta. To vedel a chápal aj sám. Teraz bol v bezpečí. Lízal veľkú zmrzlinu, čo mu mama sľúbila už dávno, a díval sa na ľudí okolo. Ako sa prechádzali po meste s plnými taškami. Ako boli cesty plné aut. Všade sa ozýval smiech. Po vojakoch nebolo ani stopy. Akoby si ľudia ani neuvedomovali, čo sa dialo tam, odkiaľ prišiel. A aj keď nebol schopný pochopiť veľa vecí, teraz mu to bolo úplne jasné. Všetci tí šťastní ľudia si ani neuvedomujú aké majú veľké šťastie.

Avšak ani on sám si nebol schopný uvedomiť, že aj on so svojou mamou a starkým mali šťastie. Také veľké, aké sa nedostalo tisícom ľuďom v krajine, odkiaľ prišiel. Teraz bol však už mimo vojny, a tak ako ľudí chodiacich okolo, nedotýkala sa ani jeho. Jeho jedinou starosťou bol pád jedného kopčeka zmrzliny na špinavú zem.